

sidde saa daarligt i det, at Staten behøver at træde hjælpende til paa dette Punkt, saaledes som Tilfældet var med dem, der faldt ind under Loven af 1880. Denne Anskuelse er ogsaa kommen til Orde hos et æret Medlem i Folketinget, et Medlem, der for det første selv er Husmand, men dernæst ogsaa repræsenterer en Del af Husmandstanden i Jylland. Han udtalte, at Husmændene ikke sætte Pris paa en saadan Statsgave, og jeg er vis paa, at det har været det ærede Medlems Tankegang, at hele Spørgsmaalet havde mindre Interesse, naar man gik højere op med Ejendommenes Værdi. Naar jeg fremsætter denne Protest, skønt jeg ved, at den paa Sagens nuværende Standpunkt ingen Betydning kan have, er det, fordi man kunde tænke sig den Mulighed, at det samme, som her finder Sted, kunde gentage sig om en 2—3 Aar, idet man da maaske vil sige, at Ejendommene fra 1904 og til 1906 eller 07 ere stegne fra 8 til 10,000 Kr., ligesom man nu i 1904 siger, at de ere stegne fra 6,000 til 8,000 Kr. Det er i den Anledning jeg siger, at det er, ja, jeg kan godt bruge Ordet, meningsløst for Staten vedblivende at træde til og betale disse Taksationsforretninger. For øvrigt giver jeg Loven i den Form og Skikkelse, den har i Øjeblikket, min Tilslutning, og jeg vil, hvis Rammernes Udvidelse skulde gentage sig, haabe, at min Protest vil blive tagen til Følge.

Pagh: Jeg agter at stemme for det foreliggende Lovforslag, men jeg ønsker dog at udtale, at naar jeg gør det, saa sker det i Tillid til, at de Begunstigelse, der fra Statens Side ydes de smaa Ejendomsbesiddere paa Landet i Henhold til Lovene af 28. Maj 1880 og 12. Maj 1882, Begunstigelser, som yderligere udvides ved det foreliggende Lovforslag, ogsaa en Gang maa komme Besidderne af smaa Ejendomme i Købstæderne til gode. Det er jo en moderne Bestræbelse at flytte Skel eller udslette Skel mellem Samfundsklasserne. Ved Loven af 1880 blev der sat et Skel mellem Købstæderne og Landet, som senere ved Loven af 1882 blev flyttet ind paa Købstædernes Grund, idet Købstædernes Markjorder blev inddragne under Lovens Omraade. Det foreliggende Lovforslag gaar nu ikke ud paa helt at slette Skellet, men jeg vilde ønske, at det en Gang maatte ske, og at den Velvillie, som fra Lovgivningsmagtens Side nu gentagne Gange er vist de smaa Ejendomsbesiddere paa Landet, hvilket jeg af fuldt Hjerte

sympatiserer med, ogsaa maa blive vist, naar lignende Krav med Tiden fremsættes fra Købstædernes Side. Det er ikke uden Betydning, at man ogsaa i Købstæderne begunstiger Arbejderklassens og de smaa Haandværkeres Bestræbelser for at komme i Besiddelse af deres eget Hus. Det har ikke alene Betydning for den enkelte Mand, men ogsaa for Samfundet.

Dalsgaard: De Udtalelser, der blev fremsatte af den ærede første Taler (la Cour), foranledige mig til at gøre et Par Bemærkninger. Det ærede Medlem vilde ved Hjælp af statistisk Materiale bestride, at der var foregaaet nogen Værdistigning for de smaa Landejendommens Vedkommende, siden Husmandskreditforeningerne blev oprettede. Ja, det kan jo ikke statistisk godtgøres, at der ikke er foregaaet en Værdistigning, allerede af den Grund, som det ærede Medlem selv nævnedes, at det statistiske Materiale over Salgspriser for Husejendomme ikke gaar længere tilbage end til midt i Halvfemserne; og man kan efter min Mening ikke, som det ærede Medlem mente, drage Slutninger fra de Priser, der ere erlagte i det Tidsrum fra 1880 til midt i Halvfemserne for Gaarde med 1—2 Tdr. Hartkorn, til de Priser, der ere erlagte for Huse. For øvrigt vil det ærede Medlem dog indrømme, at der for de Ejendomme paa Landet, hvortil der er knyttet Næringsbrug, er foregaaet en Værdistigning. Men der kan dog ogsaa være Grund til at tage Hensyn til de Husejere, der have disse Ejendomme. Men selv om det statistiske Materiale gik tilbage til Firserne, tror jeg alligevel ikke, man deraf kunde udlede noget bestemt om Værdistigningen, thi selv om det derefter syntes, at der ikke forelaa nogen Stigning for Husejendommenes Vedkommende, vilde det dog ikke være afgørende. Det er jo nemlig kendt nok, at Husenes Antal stadig forøges. Det er jo særlig Hedejord og Kærjord, som tages ind til ny Husmandslodder — det er altsaa den Art Jord, der gaar mest i Handelen. Det er nu givet, at Priserne for disse Lodder, der tilmed ofte ere ubebyggede, i høj Grad paavirke den Gennemsnitspris, der kunde komme frem i de statistiske Meddelelser. Jeg tror derfor, at selv om man havde statistisk Materiale for Husejendommenes Salgspriser, kunde man dog ikke derigennem godtgøre noget bestemt om Værdistigningen. Men da man ikke har statistisk Materiale, kan man endnu mindre komme frem ad den Vej, saa maa man dømme ud fra sin egen Er-